

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 18 maart 2022

Onderwerp: Opvang Oekraïense vluchtelingen

Geacht College,

De gemeente Zwolle kijkt op dit moment samen met andere gemeenten in de veiligheidsregio IJsselland naar opvangmogelijkheden voor vluchtelingen uit Oekraïne. De Zwolse gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders willen zich proactief opstellen in het creëren van opvangplekken voor gevluchte Oekraïners, ondanks dat er nog geen zicht is op het aantal vluchtelingen dat naar Nederland komt. Dat juicht de Participatieraad van harte toe.

Ook in de Participatieraad is over de opvang gesproken en naar aanleiding daarvan hebben wij de behoefte u een ongevraagd advies te sturen.

De opvang die voor Oekraïense vluchtelingen georganiseerd gaat worden, onderscheidt zich van eerdere opvang aan andere vluchtelingen. Immers, Oekraïners mogen visumvrij, 90 dagen reizen in de Europese Unie en hoeven geen asiel aan te vragen om legaal in Nederland te verblijven. Dat is mooi maar kent ook een aantal risico's en daarover willen wij u graag adviseren.

Omdat zij zich niet hoeven te registreren heeft de gemeente niet altijd zicht op hen en/of de plek waar men onderdak heeft gevonden. Hoe ze ondersteund worden, of ze verzekerd zijn, of er financiële middelen zijn, of de opvang veilig gebeurt; het betreft immers veelal vrouwen en kinderen. Daarnaast zijn er tal van particulieren die onderdak aanbieden. Wij adviseren u ondersteuning te bieden aan de inwoners van Zwolle die hun huis voor hen openstellen. In dat alles is een goede registratie essentieel.

De Oekraïense vluchtelingen zien hun verblijf in Nederland zelf als zeer tijdelijk, zeker omdat de mannen in Oekraïne zijn achtergebleven. Op dit moment zitten ze mentaal nog volop in de oorlog en richten zich (nog) niet op het opbouwen van een leven in Nederland. Ook dit is anders dan anders en is van belang voor de manier waarop de gemeente Zwolle met vluchtelingen communiceert. Intussen moet natuurlijk al wel worden nagedacht over verschillende scenario's.

De situatie voor Oekraïense vluchtelingen is sterk aan verandering onderhevig en er is nog veel onduidelijk. Als Participatieraad adviseren wij u als college van B&W om proactief stappen te zetten ook al is het rijksbeleid niet altijd duidelijk.

De huidige situatie vraagt om een aanpak waarbij de veiligheid, het welzijn en de gezondheid voorop staan van de vluchtelingen alsook van de inwoners van Zwolle die deze mensen opvangen. Ook vraagt de

aanpak en ondersteuning vaak om creatieve en snelle oplossingen waarbij enige soepelheid en toekennen van voorzieningen noodzakelijk is.

Wij hebben een groot aantal aandachtspunten geïnventariseerd die we als bijlage meesturen. Aangezien de ontwikkelingen snel gaan, kan het zijn dat deze aandachtspunten op het moment van verzenden al achterhaald zijn. Toch vinden we het als Participatieraad belangrijk om vanuit inwonersperspectief mee te denken over dit belangrijke onderwerp.

Mocht ons advies aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Francien Lange
Vicevoorzitter Participatieraad Zwolle

Bijlage: aandachtspunten met betrekking tot de opvang en ondersteuning van vluchtelingen uit Oekraïne in de gemeente Zwolle

Opvang vluchtelingen

De gemeente Zwolle is op dit moment samen met andere gemeenten in de Veiligheidsregio IJsselland op zoek naar opvangmogelijkheden voor vluchtelingen uit Oekraïne.

- Er zijn verschillende mogelijkheden om snel een noodopvang te kunnen realiseren; hiervoor kunnen bijvoorbeeld afspraken gemaakt worden met hoteleigenaren en eigenaren van kantoorlocaties die leegstaan. Hoewel het hier om noodopvang gaat, dient bij het organiseren van deze opvang rekening gehouden worden met de privacy, hygiëne en mogelijkheid om hulp te vragen.
- Speciale aandacht zou besteed kunnen worden aan mensen met beperkingen, vrouwen met kinderen, mensen met psychische problemen en andere kwetsbare mensen.

Ondersteuning Zwolse inwoners bij opvang vluchtelingen

Veel mensen vangen Oekraïners op in huis; dat is hartverwarmend. We geven daarbij de volgende adviezen:

- Bedenk als gemeente hoe je inwoners die hun huis openstellen, kunt ondersteunen. Zorg dat deze inwoners goede begeleiding ontvangen. Zorg voor financiële ondersteuning zodat eten en kleding betaald kunnen worden.
- Zorg dat vluchtelingen een beroep op medische hulp kunnen doen.
- Zorg dat vluchtelingen kunnen blijven gebruikmaken van het openbaar vervoer in Zwolle. Veel van hen kunnen namelijk niet fietsen en moeten zich toch onafhankelijk door de stad kunnen verplaatsen.
- Laat weten waar mensen terecht kunnen als een gastgezin na verloop van tijd geen onderdak meer kan blijven bieden.
- Betrek ook bestaande organisaties en initiatieven zoals verenigingen en kerken voor ondersteuning aan vluchtelingen en aan gastgezinnen en organisaties die hier al ervaring in hebben opgedaan zoals Takecarebnb.

Dagbesteding, werk en onderwijs

Een dagelijkse routine is erg belangrijk voor de Oekraïense vluchtelingen, om ze een gevoel van relatieve 'normaliteit' te geven. Onderwijs is daarbij cruciaal.

- Zorg voor opvang van kinderen. Denk na over het geven van onderwijs en hulp die kinderen nodig hebben. Houd hierbij rekening met de behoeften van verschillende leeftijdsgroepen: van kleuters tot bovenbouw middelbare school. Geef de ruimte aan maatwerkoplossingen.
- Zet kinderen niet zonder ouders of familieleden op een school. Ze kennen de taal niet, het systeem niet, komen uit een oorlogssituatie. Kijk naar wat het best past bij het kind, verplicht het niet. En bedenk daarbij dat kinderen in Oekraïne 'pas' vanaf 7 jarige leeftijd naar school gaan.
- Betrek scholen en welzijnswerk voor het bieden van dagbestedingsmogelijkheden aan kinderen, jongeren en volwassenen
- Betrek werkgevers bij het bieden van (tijdelijk) werk
- Stimuleer deelname van vluchtelingen aan sport, spel, muziek, etc.

- Betrek inwoners van Zwolle bij hetgeen noodzakelijk is voor het (tijdelijk) opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne. Zij weten waar hiaten zijn en kunnen creatief meedenken in oplossingen.
- Ondersteun initiatieven om een platform te organiseren waar Oekraïense vluchtelingen elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen met elkaar te delen.
- Zorg voor voldoende (vrijwillige) tolken die zowel de Zwollenaren als de vluchtelingen kunnen ondersteunen in communicatie.

Goede doelen/ inzameling

- Maak een overzicht van inzamelingsacties
- Maak inzichtelijk waar vluchtelingen terecht kunnen voor onderdak, hulp en (medische) ondersteuning.
- Vluchtelingen zitten in een afhankelijke positie en zijn daarom kwetsbaar voor uitbuiting en misbruik. Informeer ze over hun rechten en over waar ze ondersteuning kunnen krijgen. Bied een veilige uitwijkmogelijkheid als een gastgezin onverhoopt geen veilige omgeving blijkt te bieden.
- Maak een meld- en informatiepunt voor particuliere (en in verenigingsverband) initiatieven. Houd hiermee het overzicht en ondersteun met eenduidige, actuele informatie.